

Në bazë të nenit 22 paragrafi 1, pika 7, nenin 36 paragrafi 1, pika 15 të Ligjit për Vetqeverisje Lokale ("Gazeta Zyrtare e RM" nr. 5/02), në bazë të nenit 14 paragrafi 2 të Ligjit për mbrojtjen e sëmundjeve infektive të Popullsisë ("Gazeta Zyrtare e RM" : nr.66/04 , 139/08 dhe 99/09) Neni 74, paragrafi 2 dhe 124 pika 3 të Rregullores së Punës të Këshillit të Komunës së Zhelinës ("F.Zyrtare e Komunës së Zhelinës" br.3/08) Këshilli i Komunës së Zhelinës më 07.12.2020 vjeti, miratoi këtë:

PROGRAMË

Për të mbrojtur shëndetin e popullatës në zonën e komunës Zhelinës për vitin 2021

Hyrje

Bazuar në legjislacionin secila komunë është e obliguar të përgatisë një programë për aktivitetin e përgjithshëm dhe masat për mbrojtjen e popullsisë nga sëmundjet infektive , epidemive si dhe pandemive, duke marrë masa parandaluese për të mbrojtur shëndetin e tyre . Kjo programë do të sigurohet që të gjithë qytetarët të ushtrojnë të drejtat e garantuara , nevojat e përcaktuara dhe interesat e projekt-ligjit të kujdesit shëndetësor që kanë karakterin e promovimit të shëndetit dhe ndërmarrjen e masave dhe aktiviteteve për parandalimin e sëmundjeve në zonën e komunës së Zhelinës .

Masat , detyrat dhe aktivitetet e Programit të vërtetuara për mbrojtjen e popullatës nga sëmundjet për vitin 2021 parashikojnë zbatimin e dispozitave të shumë ligjeve që rregullojnë çështjet e vëzhgimeve dhe kërkimeve mbi gjendjen shëndetësore të popullsisë dhe arsyet për shfaqjen dhe përhapjen e sëmundjeve infektive dhe sëmundjeve të tjera që kanë rëndësi sociale mjekësore . Të gjitha të lartpërmendurat duhet të jenë në koordinim dhe bashkëpunim me Entin Republikan për Mbrojtje Shëndetsore - Tetovë . Këto masa dhe veprime do ti realizojë Enti për Mbrojtje Shëndetsore si : sanitare – higjienike, epidemiologjike dhe veprimtaria sociale medicinale .

Profili i komunës së Zhelinës

Selia e komunës së Zhelinës është e vendosur në fshatin Zhelinë, si Njësi Vetqeverisëse lokale është themeluar me Ligjin për organizim territorial të Republikës së Maqedonisë nga viti 1996 . Para 1996, komuna e Zhelinës ka qenë pjesë përbërëse e komunës së Tetovës . Sipas regjistrimit të vitit 2002 në këtë komunë jetojnë gjithsej 24500 banorë me origjinë etnike shqiptare , 45 serbë etnikë 2 dhe 4 të tjerë maqedonas . Në komunë , ka 5430 familje dhe mesatarisht çdo familje përbëhet nga 4-6 njerëz . Komuna e Zhelinës mbulon një sipërfaqe prej 199km dhe dendësia e popullsisë është 110 banorë . Sipërfaqja agrare e përgjithshme është 15,561 km² ha . Komuna e Zhelinës kufizohet me këto komuna: e Tetovës, Bërvenicës, Sopsishte , Makedonski Brod , Saraj dhe ajo e Jegunovcës .

Komuna e Zhelinës numron 18 fshatra të organizuara në 18 bashkësitë lokale edhe ate: Zhelinë - e cila është selia e komunës , Leshnica e Poshtme , Leshnica e Epërme , Strimnica , Trebosh , Pallatica , Ozormishtë , Dobërcë , Çiflik , Llërcë , Grupçin , Kapaçindoll , Novo Sellë , Rogle , Cerovë , Merovë , Llukovicë dhe Sallareva . Veprimtaria kryesore është bujqësia , blegtoria , punëtori të vogla artizanale , një pjesë e popullsisë është e punësuar përkohësisht në vendet perëndimore si punëtorë mërgimtarë . Zhvillimi kryesor ekonomik lokal është koncentruar në aktivitetet e mëposhtme: zvoqlimi i taksave komunale për ndërtimin e reparteve të reja prodhuese , përmirësimin e infrastrukturës, që është në interes të qytetarëve dhe në këtë mënyrë do të ndihmohet zhvillimi e ekonomisë së vogël , qasje të lehtë deri te informatat nga subjektet ekonomike , dhe mbështetja e partneriteteve të huaja me subjektet e biznesit në komunë . Prioritetet kryesore për zhvillimin ekonomik lokal do të jenë zhvillimi i kapaciteteve prodhuese dhe hapja e ndërtesave të reja tregtare .

Numri i popullatës	24390
Numri vendbanimeve të populluara	18
Vendbanimet	18
Numri i B.Lokale	18
Sipërfaqja	199 km2
Dita e konstitimit të komunës	18 dhjetor

Struktura e popullsisë

Shqiptarë	99,2%
Maqedonas	0,6 %
Serbë	0,1 %
Të tjerë	0,1 %

Statistikat janë marrë nga regjistrimi i fundit që është realizuar gjatë vitit 2002 . Sipas strukturës së moshës komuna e Zhelinës bie në komunat e reja, sipas të dhënave të mara nga Enti Statistikor i regjistrimit të vitit 2002.

0-14 vjet	26.11%
15-64vjet	64,16%
Mbi 65 vjet	9.73%

Mbrojtja e mjedisit në ruajtjen dhe promovimin e shëndetit

Prioritet primar dhe aktual - Komuna e Zhelinës dhe sfidat me COVID19

Gjatë vitit 2020 fatkeqsisht e gjithë bota është ballafaquar me pandemi nga virusi COVID 19, pra nga 11 Mars të vitit 2020 , OBSH-ja ka shpallur pandemi globale nga virusi i ashtuquajtur COVID19 (fillimisht i zbuluar në Kinë në dhjetor të vitit 2019). Fatkeqsisht deri më tani ende nuk është zhvilluar vaksinë kundër COVID19.

Në vendet më të zhvilluara të botës, punohet me një intenzitet të madh dhe të ngusht në mes kompanive më të zhvilluara dhe prestigjioze si dhe firma të ndryshme për zhvillimin e vaksinës adekuate për Covid19. Lajmet për zhvillimin e vaksinave kanë rritur shpresat për t'i dhënë fund një epidemie që ka infektuar miliona njerëz si dhe ka shkaktuar miliona vdekje në mbarë botën .

Aktualisht edhe komuna e Zhelinës është e ballafaquar me pandemin globale e ashtuquajtur Covid 19. Komuna si prioritet ka mbrojtjen e popullatës bazuar ne instruksionet e OBSH , Qeverisë së Maqedonisë së Veriut respektivisht Ministrisë së Shëndetsisë, duke ndërmarë masat parandaluese për përhapjen e virusit COVID19 .

Në harmoni me masat që po merren në botë dhe në Republikën e Maqedonisë së Veriut lidhur me parandalimin e përhapjes së Covid-19 –Coronavirus Komuna e Zhelinës ka ndërmarë masa (konform atyre të cekura më lartë) dhe në vazhdimi po merr masa të tilla parandaluese . Masat e ndërmara përfishijnë :

- është bërë dezinfektimi i të gjithë hapsirave publike në komunën e Zhelinës , pastaj edhe të gjithë rrugët primare dhe sekundare të fshtrave përreth.
- Njoftimi primar deri te qytetarët për masat mbrojtëse që duhet t'i ndërmarin për parandalim, kjo përmes udhëzuesve e njoftimeve (për larjen e duarve, mbajtjes së maskës, shmangies së kontaktit me njerëz, mbajtja e distancës 1-2 metra nga të tjerët si dhe këshilla të tjera si këto) të shfaqura kudo nëpër objektet e komunës tonë.

- Po ashtu, janë udhëzuar të gjithë qytetarët që në rast se dyshojnë për veten e tyre apo duan të marrin më shumë informata rreth COVID19 se si të veprojnë me tej, atëherë mund të thërrasin në numrin emergjent -----
- Në të gjitha hyrjet e objekteve janë vendosur dezinfektues për duar.
- Të gjithëve punëtorëve iu janë shpërndarë doreza dhe maska për t'i përdorur gjatë punës së tyre.
- Në bazë të aktiviteteve të Qeverisë së RM së Veriut respektivisht Ministrisë së Shëndetësisë , Komuna e Zhelinës mori hapa që në kohë. Formoi Shtabin e Emergjencës nga antarë të profileve të ndryshme si mjek, administratorë, puntorë social, etj. që të jetë në kontakt të vazhdueshëm me përfaqësues të institucioneve tjera në vend si dhe me Kryqin e Kuq në këmbim të informacioneve të vlefshme me qëllim për parandalimin e përhapjes së pandemisë në vendbanimet e komunës së Zhelinës,
- Kujdesi për shëndetin e nxënësve. Pandemia ka krijuar një dinamikë të re të zhvillimit të proceseve mësimore. Andaj Ministria e Arsimit dhe Shkencës kanë ndërmarrë një sërë masash në këtë drejtim ,si numri i kufizuar i nxënësve nëpër klasa (20), mësimi online,etj..
- Në përkujdesjen e shëndetit të nxënësve ,vlen të ceket donacioni nga mërgimtari z. Vesel Ahmedi nga f. Trebosh – Dhurimi i mbi 1000 pakove që përmbanin materiale pune si dhe mjete dezinfektuese pra anti COVID për çdo nxënës që mësojnë në shkollat fillore , respektivisht 15 shkolla që gravitojnë në komunë . Paket e shpërndara do t'iu shërbejnë për mbrojtje nga virusi CORONA.
- Furnizimi i administratës së komunës me mjete dezinfektuese dhe materiale pune.
- Vazhdon mbështetja e vendimeve që sjell Qeveria e RMS ,respektivisht vendimi i seancës së 13-të, më datë 20.10.2020 për shkak të situatës së krijuar si pasojë e rritjes së numrit të të infektuarve me COVID është bërë reduktimi i lëvizjeve dhe numri i administratës.
- Apelimi deri te Qytetarët për senzibilizimin e tyre për parandalimin e kësaj sëmundje infektive, si dhe aktivitetet e shumta të ndërmara në bashkëpunim me kompanitë vendore dhe vullnetarë për organizimin,

grumbullimin dhe shpërndarjen e pakove ushqimore dhe higjienike për familjet në nevojë , në këto ditë të vështira pandemie.

- Komuna iu bën apel të gjithë qytetarëve të saj që sa më shumë ti respektojnë të gjitha masat mbrojtëse sipas vendimeve, rekomandimeve si dhe udhëzimeve të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut Ministrisë e Shëndetshisë, Komisioni për sëmundje infektive, për parandalimin e kësaj sëmundje infektive.

Prioritetet në vazhdim

Gjithashtu një nga prioritetet e komunës së Zhelinës është që të sigurojë sasi të mjaftueshme të ujit të pijshëm . Për këtë qëllim , ndërmarrja komunale publike "Mirmbajtja " menaxhon sistemet e furnizimit me ujë në bashkëpunim me EMSH Tetovë për çdo vit. Edhe në këtë vit do të bashkëpunojë me Zyrën për shqyrtimin dhe analizën e ujit të pijshëm nga objektet e furnizimit me ujë , shkolla, xhamia dhe burime publike . Në zonat e populluara , ku sistemet e furnizimit me ujë dhe puset ,burimet publike drejtojnë komunitetet lokale , ata janë të detyruar të bashkëpunojnë me ekzaminimin EMSH Tetovës dhe analiza e saktësisë së ujit të pijshëm . Vëmendje e veçantë do t'i kushtohet përmytjeve dhe rreshjet e mëdha të shiut për të marrë mostra të ujit , kur merret parasysh se pothuajse të gjitha burimet janë ndërtuar në viset e ulta dmth fushë . Vendet me ujë të pijshëm ku furnizohet popullsia janë të mbrojtura nga çdo lloj ndikimi i jashtëm i mbrendshëm si dhe nga mbeturinat . Ata janë të mbrojtur nga tela mbrojtëse dhe të izoluar nga të gjitha llojet ndikuese që mund të ndotin burimet më të cilat popullsia furnizohet . Pra, në afërsi të burimeve nuk hidhen mbeturina që bëjnë ndotjen e tyre e cila është e dëmshme për shëndetin e njeriut . Gjithashtu do të bëjë korrektësinë e ujërave sipërfaqësore nga të cilat një pjesë e madhe e tokës bujqësore bën përdorimin e këtyre ujrave për ujitjen e kulturave bujqësore . Prandaj Komuna e Zhelinës për mbrojtje do të kërkojë nga EMSH Tetovë dy herë në vit për të marrë mostra të ujit sipërfaqësor nga rrjedhat e lumit Vardar . Në fushën e produkteve ushqimore dhe sa janë të shëndetshme dhe të cilat përgatiten në objekte hotelierike , Komuna e Zhelinës do të kërkojë nga

shërbimet përkatëse të kontrollit së bashku me inspektorët komunalë të punësuar në pushtetin lokal Zhelinë që të dalin shpesh në teren për të kontrolluar kushtet higjienike sanitare të objekteve hotelerike dhe ato publike në të cilat shiten produktet ushqimore , dhe shumë herë në raftet e tyre gjenden mallra-ushqim me afat të skaduar. Vëmendje e veçantë do t'i kushtohet shitësve në rrugë të produkteve ushqimore të cilësisë së dyshimtë apo shitja në vende të papërshtatshme . Kundër tyre do të merren sanksione të duhura të përcaktuara me ligj .

Punonjësve të objekteve hotelerike dhe punonjësve nëpër shkolla në bashkëpunim me Institutin do të duhet të kryejnë kontrollat mjekësore për zbulimin e tuberkulozit ose sëmundjeve të tjera infektive në mënyrë që të mos e rrezikojnë shëndetin e nxënësve apo qytetarëve .

Inspektori Komunal në bashkëpunim me inspektorët e shtetit do të mbikqyrë objektet publike dhe ndërtesat e arsimit pra shkollat , sidomos për kushtet higjienike sanitare.

Masat prandaluese për dezinfektim, dezinsketim dhe deratizim të zonave të banuara dhe zonave tjera publike

Mbrojtja dhe promovimi i shëndetit dhe mirëmbajtja e higjienës së përgjithëshme në institucionet publike , shkollat dhe fushat tjera publike është e detyrueshme dhe duhet të jetë në mënyrë të vazhdueshme dhe të kontinuar .

Dezinsektimi , dezinfektimi janë masa të përgjithëshme parandaluese me ligj si dhe obligim i komunës. Dhe nisur nga ky fakt ky lloj aktiviteti është obligativ që të ndërmerret në vendet publike , shkollat, entet shëndetësore si dhe vende të tjera

ku pritet prania e mikroorganizmave, brejtësve dhe insketeve si shkaktarë të sëmundjeve infektive.

Dezinsektimi është një nga masat parandaluese për mbrojtjen e popullatës nga sëmundjet infektive , sidomos në vitet e fundit me ndryshimin e kushteve klimatike dhe ngrohjes globale , insekte të ndryshme dhe sidomos mushkonjat që janë transportuesit kryesore të sëmundjeve infektive deri tani të panjohura . Rritja e temperaturës rrit numrin e vektorëve siç janë mushkonjat dhe këpushat që janë të pranishme në mjedis dhe me këtë rritet aftësia për tu shumëzuar sëmundjet infektive , disa prej tyre janë vdekjeprurëse , si ethe të Nilit Perëndimor, të shkaktuar nga lloji specifik i mushkonjave , Chikungunija shkaktuar nga kafshimet e mushkonjës tigrës, Denga e njëjta sëmundje e cila rrjedh poashtu nga kafshimet e mushkonjave tigrës , të cilat mund të jenë fatale për shëndetin e njerëzve .

Për të mbrojtur popullsinë nga këto rreziqe duhet të kryejmë dezinfektim si masë parandaluese që duhet të kryhen në vende të hapura.

Plani i Veprimit për dezinfektim në Komunën e Zhelinës

Qeveria lokale Zhelinë mbulon 18 fshatra të organizuara në 18 bashkësitë lokale . Në disa vendbanime mund të ketë kanale të hapura, kënetat dhe vende të tjera të përshtatshme për zhvillimin e insekteve të ndryshme dhe larvat . Në Komunën e Zhelinës rrjedhin lumenjtë edhe ato : Lumi Vardar , lumi Fusha përmes f.Lërce – f.Ciflik , Lumi Potok i cili kalon nëpërmjet f.Leshnicë e Epërme , Leshnicë e Poshtme dhe Zhelinë .

Pothuajse në të gjithë lumenjtë rrjedhin ujrat zeza dhe në çdo vendbanim ka deponi që janë shtretër të mushkonjave dhe insekteve të tjera . Në të gjitha këto vende duhet të kryhet dezinfektim –tymosje dhe atë tri herë në verë : maj ,

korrik dhe gusht . Dezinsektimi duhet të kryhet në kushte optimale dhe sipas të gjitha dispozitave ligjore . Dezinsektimin dhe dezinfektimin duhet ta kryejnë kompanitë e shërbimeve profesionale dhe që janë të kualifikuara për të kryer veprimtari të tilla . Prandaj Komuna e Zhelinës në bashkëpunim me EMSH të Tetovës ka përgatitur një plan veprimi për dezinfektimin e teritorit të komunës .

Imunizimi i të rinjve

Për të mbrojtur të rinjtë nga sëmundjet ngjitëse është e paraparë me Ligjin për mbrojtjen e popullsisë nga sëmundjet infektive . Imunizimi kundër sëmundjeve të caktuara ngjitëse përfshin imunizimin e detyrueshëm aktiv të personave të një moshe të caktuar dhe kjo duhet kryer gjatë gjithë vitit . Sëmundjet për të cilat kryhet imunizimi i detyrueshëm janë: Hepatiti B , tuberkulozi , difteria , tetanozi , kolla e mirë , poliomieliti , fruthi , shytat , virusi lyth, papiloma (PIH) vetëm për vajzat .

Për të mbuluar gjithë popullatën e re në procesin e imunizimit është e nevojshme informimi në kohë i popullatës ,pasi në disa zona rurale ende ka lindje nëpër shtëpi të cilat kryhen pa ndihmën e profesionistëve të shëndetësisë kështu që prindërit me arsim të pamjaftueshëm nuk marrin në konsideratë shëndetin e të miturve . Nga problemet që shfaqen në Komunën e Zhelinës është se ambulancat nuk kryejnë imunizimin e përgjithshëm të popullsisë së re (përveç në vendbanime dhe Zhelinë - Grupçin) , e cila krijon vështirësi shtesë , për këtë shkak gjatë vitit 2020 komuna do të kërkojë nga EMSH të Tetovës që imunizimi i të rinjëve të kryhet në ambulanta lokale dhe Bashkësitë lokale ,njëkohësisht duke marrë të dhëna profesionale për çdo të sapolindur –foshnje për të marrë të gjitha vaksinat e nevojshme që parashifen me ligj.

Me imunizim kundër meningitit duhet të përfshihen personat që udhëtojnë për haxhillëk pra haxh në Arabinë Saudite. Në ato vende të shenjta dhe në atë kohë udhëtojnë njerëz nga pothuajse të gjitha kontinentet dhe vijnë në kontakt me ta

dhe nga ana tjetër kushtet klimatike gjithashtu kontribuojnë për zhvillimin e viruseve të ndryshme .

Mbrojtja kundër brucelozës

Në Komunën e Zhelinës një pjesë e popullsisë meret me bujqësi dhe blegtori . Edhe pse në vitet e fundit për shfaqjen e brucelozës dhe si bartës të sëmundjes janë bagëtitë e vogla si delet dhe dhitë , megjithatë duhet marrë masa parandaluese në formën e edukimit dhe informimit të popullatës në bashkëpunim me EMSH Tetovë për angazhimin e stafit profesional . Qendra për Shëndet Publik për parandalimin e brucelozës duhet të kryejë teste adekuate për njerëzit që janë në kontakt me bagëtitë e prekura si veterinerët në punonjësit në thertoret dhe qumështore , pronarët blegtoral dhe kujdestarëve të bagëtive. Në një shpërthim të mundshëm të sëmundjeve infektive si gripi i derrit , gripit të shpendëve ose sëmundjeve të tjera sezonale Komuna e Zhelinës gjithëmonë do të jetë e gatshme më shumë se kurrë më parë për të bashkëpunuar me të gjitha institucionet relevante shëndetësore për mbrojtjen e popullatës nga epidemi të ndryshme dhe gjithmonë është në gjendje për të formuar trupi koordinativ dhe atë në nivel lokal dhe më gjerë .

Parandalimi i HIV-AIDS

Si çdo shtet dhe Republika e Maqedonisë ka një program kombëtar për mbrojtjen e popullatës kundër HIV-AIDS. Edukimi i popullsisë nëpërmjet këshillimit është parandalimi më i mirë i kësaj sëmundjeje të rrezikshme. Aty para së gjithash luajnë rol të rëndësishëm mediumet sidomos kur shënohet dita botërore e SIDA-

ës pra më Nji Dhjetor. Duhet theksuar se testimi kryhet në bazë të kodit dhe pa pagesë për personat të cilët kanë qenë në kontakt me njerëz të infektuar nga ky virus.

Qëllimi dhe detyrat

- Qëllimi dhe detyra e këtij programi është për të mbrojtur mjedisin
- Mbrojtja e shëndetit nga sëmundjet ngjitëse
- Mbrojtja e ujit dhe ajrit
- Kontrollet sistematike të të punësuarve nëpër institucionet përkatëse
- Mbrojtja e tokës dhe hapësirave të gjelbra
- Bashkëpunimi mes komunës dhe EMSH – Tetovë

Qëllimet e drejtpërdrejta të programit

- Eliminimi i rrezikut të sëmundjeve infektive të popullatës nga kafshët e egra.
- Dezinfectimi dhe dezinfektimi i insekteve dhe brejtësve
- Imunizimi i të rinjve

Qëllimet indirekte të këtij programi

- Ngritja e vetëdijes si një masë parandaluese kundër shfaqjes së sëmundjeve ngjitëse të rrezikshme të tilla si : tuberkulozi, hepatiti, bruceloza, HIV (SIDA), etj.
- Përzgjedhja e ofertuesit më të mirë për realizimin e programës

Kohëzgjatja e programit është një vit pra gjatë vitit 2021.
 Programi do të finansohet nga komuna, EMSH - Tetovë, Ministria e Ekologjisë dhe donacione të tjera nga organizatat qeveritare dhe jo-qeveritare.

Konstruksioni financiar për realizimin e programës për vitin 2021

	Aktivitetet	Mjetet financiare
1	Analiza e ujrave sipërfaqësorë, ujrave nëntoksorë-puset dhe çeshmet	40.000,00 den
2	Analiza e ujit dhe kualitetit të ajrit	30.000,00 den
3	Pastrimi i lumenjve	1.200.000,00den
4	Parandalimi I pandemive, epidemive dhe mbrojtja shëndetsore e popullatës	60.000,00 den
5	Dezinfektimi dhe dezinfektimi i zonës	300.000,00 den
6	Mirmbajtja e tokës dhe hapsirave të gjelbërta	500.000,00 den
7	Pastrimi I deponimeve të egra	600.000,00 den
8	Parandalimi nga HIV – SIDA	50.000,00 den
	TOTALI:	2.780.000,00 den

Ky Program është përgatitur nga:

Mefail Osmani _____

Hasibe Salihi _____

Ky program hyn në fuqi në ditën e botimit të "Fletores Zyrtare" të Komunës së Zhelinës.

Nr. 08-
07.12.2020 vjeti
Zhelinë

Këshilli i Komunës së Zhelinës
Kryesuesi
Liridon Useini